

Ársskýrsla

Fjölskyldu- og barnamálasvið 2020

Fjölskyldu- og barnamálasvið Hafnarfjarðar 2021

hafnarfjordur.is

Hafnarfjörður

Ávarp sviðsstjóra

Árið 2020 einkenndist fyrst og fremst af áskorunum vegna heimsfaraldursins Covid-19. Á slíkum tímum skiptir miklu að grunnþjónusta sveitarfélaga sé sterk og sveigjanleg og haldist órofin. Það tókst. Mikið reyndi á alla þætti þjónustunnar og metnaður var lagður í að styðja við þá einstaklinga og hópa sem helst þurfa á þjónustunni að halda.

Þrátt fyrir þær miklu áskoranir sem heimsfaraldurinn hafði í för með sér var samt sem áður lögð áhersla á áframhaldandi framþróun sviðsins.

Unnið er samkvæmt hugmyndafræði Brúarinnar með áherslu á snemmtækan stuðning við börn og fjölskyldur. Í ljósi þeirrar hugmyndafræði var lögð meiri áhersla á félagslega ráðgjöf og stuðning félags- og skólaþjónustu og samþættingu félags- og skólaþjónustu. Frá og með haustinu 2020 voru allir leik- og grunnskólar Hafnarfjarðar orðnir þátttakendur í innleiðingu á verklaginu. Ekki er um tímabundið verkefni að ræða heldur breytt verklag í þjónustu við börn og fjölskyldur hjá Hafnarfjarðarbæ.

Barnaverndarmálum fjölgaði lítillega á árinu en stuðningur jókst á fyrri stigum. Vistheimilum á vegum barnaverndar var fjölgað úr einu í tvö. Um er að ræða heimili í sveitarfélaginu sem taka við börnum í neyð.

Einstaklingum sem þiggja fjárhagsaðstoð fjölgaði ekki og má leiða líkur að því að þann árangur megi þakka að stuðningur við einstaklinga á fjárhagsaðstoð var aukinn og m.a. var ráðinn verkefnastjóri til að efla sérstaklega atvinnuþátttöku vinnufærra sem sækja um fjárhagsaðstoð sveitarfélagsins. Atvinnuleysi jókst gríðarlega á árinu og áherslur á virkni og atvinnuúrræði hafa skipt verulegu máli hvað varðar þann árangur að styrkja fólk í atvinnuleit.

Samvinna eftir skilnað er tilraunaverkefni á vegum félagsmálaráðuneytisins um innleiðingu sérhæfðrar skilnaðarráðgjafar og var fjölskyldu- og barnamálasvið þátttakandi í því tilraunaverkefni eitt þriggja sveitarfélaga á landinu.

Sérstakur húsnæðisstuðningur jókst mikið á árinu, heimili sem fengu heimþjónustu fjölgaði og heimsending á mat jókst mikið sem skýrist fyrst og fremst af áhrifum vegna Covid.

Lögð er áhersla á heilsuefingu eldri borgara og forvarnir með lífsgæði þessa hóps að leiðarljósi.

Heilbrigðisráðuneytið samþykkti 12 rými fyrir sérhæfða dagþjálfun sem verður starfrækt á Sólvangi.

Að undangengnu útboði var gengið til samninga við Hópbíla um rekstursakstursþjónustu fyrir fatlaða og eldri borgara. Einnig var skrifað undir samning við Blindrafélagið um akstur fyrir blinda og sjónskerta.

Lækur, athvarf fyrir einstaklinga með geðrænan vanda flutti á haustmánuðum að Staðarbergi 6 og hefur starfið eflst og blómstrað í húsnæði sem hentar starfsemi mun betur en áður.

Nýr sex íbúða búsetukjarni fyrir fatlað fólk að Arnarhrauni 50 tók til starfa um mitt ár þegar íbúar fluttu inn. Einnig var undirritaður samningur um byggingu búsetukjarna á

Kjalarnesi og foreldrarekinn búsetukjarna að Stuðlaskarði.

Stoðdeild flóttamanna og umsækjenda um alþjóðlega vernd var sett á laggirnar í byrjun árs 2020. Deildin hefur sannað gildi sitt með faglegu starfi, yfirsýn yfir viðkvæma málaflokka og aukinni sérhæfingu.

Vert er að þakka þann stuðning sem ríkisstjórnin hefur veitt á árinu vegna Covid-19, s.s. vegna sérstakra íþrótta- og frístundastyrkja til tekjulágra, stuðning við félagsstarf eldri borgara, stuðning við fötluð börn og félagsstarf fatlaðra einstaklinga svo eitthvað sé nefnt. Auk þess hafa

vinnumarkaðsúrræði náð að efla og styrkja fólk sem missti atvinnuna í heimsfaraldrinum.

Að lokum eru starfsfólki sviðsins þökkun frá bær störf á þessu óvenjulega og krefjandi ári. Útsjónarsemi, æðruleysi og faglegur metnaður var einkennandi og er óhætt að segja að fjölskyldu- og barnamálasvið sveitarfélagsins hafi staðist þá raun sem heimsfaraldurinn Covid-19 hafði í för með sér.

Rannveig Einarsdóttir,

sviðsstjóri fjölskyldu- og barnamálasviðs.

Nefndir og ráð

Fjölskylduráð

Fjölskylduráð starfar samkvæmt lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga. Ráðið hélt 27 fundi á árinu 2020.

Í ráðinu voru eftirfarandi fulltrúar:

Valdimar Víðisson, formaður, Helga Ingólfssdóttir, varaformaður, Guðbjörg Oddný Jónasdóttir, Árni Rúnar Þorvaldsson, Sigurður Þ. Ragnarsson, Árni Stefán Guðjónsson og Hulda Sólveig Jóhannsdóttir.

Varamenn voru eftirtaldir:

Erla Ragnarsdóttir, Magnea Björk Ólafsdóttir, Sólun Guðmundsson, Svava Björg Mörk, Sævar Gíslason, Auðbjörg Ólafsdóttir, áheyrnarfulltrúi, Lilja Eygerður Kristjánsdóttir, áheyrnarfulltrúi.

Barnaverndarnefnd starfar samkvæmt barnaverndarlögum. Nefndin fundaði 23 sinnum á árinu.

Fulltrúar í barnavernd:

Þórdís Bjarnadóttir, formaður, Mjöll Flosadóttir, varaformaður, Jóhanna Erla Guðjónsdóttir, Dagbjört Rún Guðmundsdóttir, Sveindís A. Jóhannsdóttir.

Varamenn voru:

Sigurlaug Anna Jóhannsdóttir, Jóhanna Fleckenstein, Matthías Freyr Matthíasson, Hildur Anna Karlsdóttir.

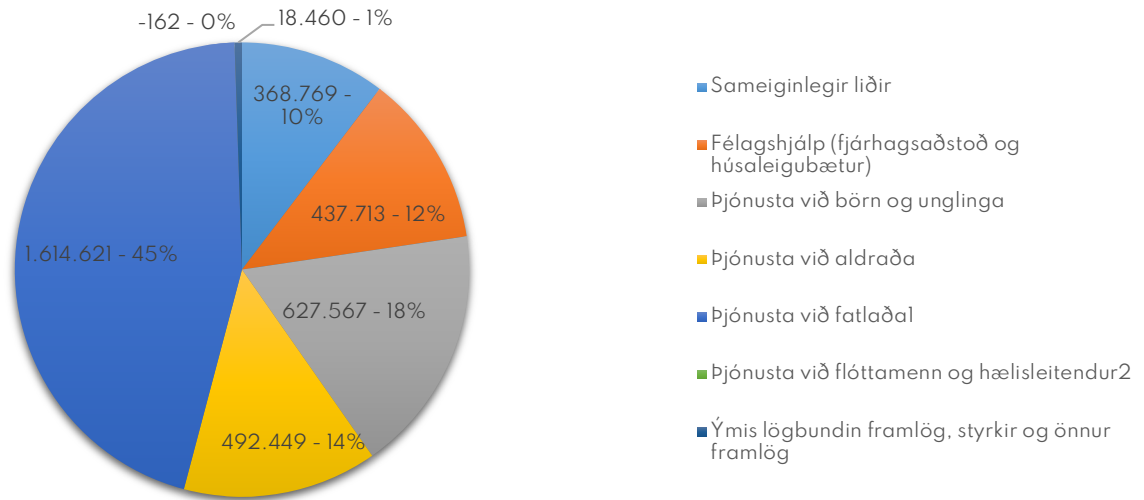

Skipting fjármagns

Samanburður á verðlagi 2020	2017	2018	2019	2020
Vísitala neysluverðs	1,09	1,06	1,03	1,00
Rekstrarniðurstaða Félagsþjónustu1	2.070.357.395	2.441.596.603	3.063.871.557	3.514.158.432
Skatttekjur Hafnarfjarðar2	23.232.864.939	24.236.021.479	24.981.266.876	25.332.901.403
Hlutfall útgjalda til félagsmála af skatttekjum	9%	10%	12%	14%
Íbúafjöldi 1. desember	29.360	29.791	29.971	29.752
Kostnaður félagsþjónustu á hvern íbúa	70.516	81.958	102.228	118.115
Fjárhagsaðstoð á hvern íbúa	6.409	6.948	7.060	7.224
Framlag Jöfnunarsjóðs vegna málefna fatlaðra dregið frá				
Útvarstekjur og framlög frá Jöfnunarsjóði				

Málaflokkar félagsmála og hlutfall af kostnaði 2020	Fjárhæð	Skipting
Sameiginlegir liðir	368.769	10%
Félagshjálp (fjárhagsaðstoð og húsaleigubætur)	437.713	12%
Þjónusta við börn og unglinga	627.567	18%
Þjónusta við aldraða	492.449	14%
Þjónusta við fatlaða1	1.614.621	45%
Þjónusta við flóttamenn og hælisleitendur2	-162	0%
Ýmis lögbundin framlög, styrkir og önnur framlög	18.460	1%
	3.559.416	100%
1Framlag Jöfnunarsjóðs vegna málefna fatlaðra dregið frá heildarfjármagni vegna þjónustu við fatlaða		
2Þar af endurgreiddur kostnaður vegna 2019 28,1 mkr		
Fjárhæðir eru í þúsundum króna		

Málaflokkar félagsmála 2020

Málaflokkar félagsmála	2020	2019	Mismunur
Sameiginlegir liðir	368.769	354.887	13.882
Félagshjálp (fjárhagsaðstoð og húsaleigubætur)	437.713	342.984	94.729
Þjónusta við börn og unglinga	627.567	508.410	119.157
Þjónusta við aldraða	492.449	458.681	33.767
Þjónusta við fatlaða	1.614.621	1.237.464	377.157
Þjónusta við flóttamenn og hælisleitendur	-162	56.176	-56.338
Ýmis lögbundin framlög, styrkir og önnur framlög	18.460	20.548	-2.088
	3.559.416	2.979.150	580.267
Greiðsla frá Jöfnunarsjóði vegna málefna fatlaðra	1.488.437	1.505.565	-17.128
	2.070.979	1.473.585	597.394
Fjárhæðir eru í þúsundum króna			
Fjárhæðir eru á verðlagi hvers árs			

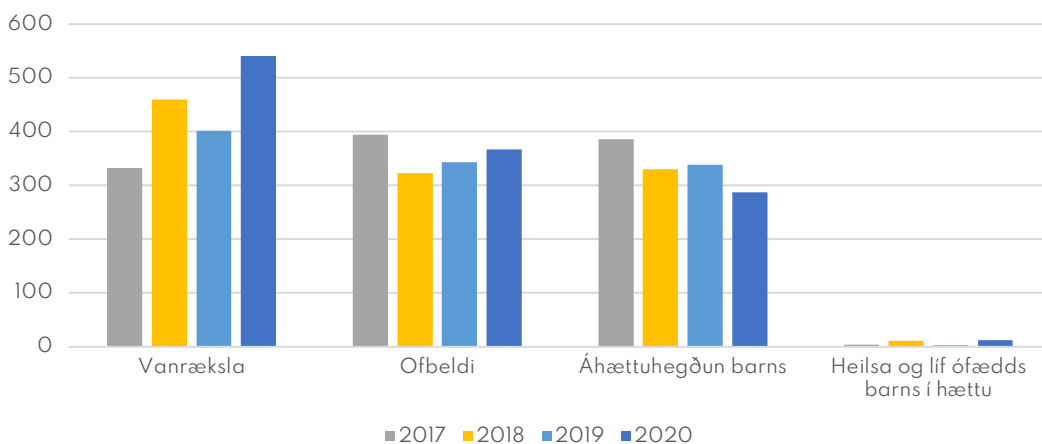
Barnavernd

Barnaverndarnefnd Hafnarfjarðar ber ábyrgð á meðferð barnaverndarmála skv. barnaverndarlögum nr. 80/2002. Barnaverndarnefnd fundaði 23 sinnum á árinu vegna 36 barna. 23 börnum var ráðstafað í fóstur á árinu. Barnaverndarnefnd mælir með eða hafnar umsóknum einstaklinga sem sækjast eftir því að ættleiða börn. Á árinu 2020 mælti nefndin með ættleiðingu í fimm skipti. Þá voru veitt fimm fósturleyfi og níu leyfi fyrir fjölskyldur til að starfa sem stuðningsfjölskyldur. Á árinu 2020 var gerð sú skipulagsbreyting að eitt stöðugildi í barnavernd var fært úr barnavernd til að styðja við snemmtækan stuðning í samræmi við verklag Brúarinnar og í anda farsældarfrumvarpsins. Stöðugildum hefur því fækkað úr 10,7 í 9,7 stöðugildi að meðtöldum deildarstjóra í barnavernd. Samfara þessari tilfærslu fækkar stuðningsmálum í barnavernd og eru þau unnin sem félagslegur stuðningur. Auk þess veita sálfræðingur og lögfræðingur fjölskyldu- og barnamálasviðs stuðning og ráðgjöf við meðferð mála. Lögð er áhersla á þverfaglega vinnu og samfellu í meðferð mála.

Tilkynningar

Tilkynningaskylda vegna barnaverndarmála fer skv. 16., 17. og 18. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002. Neyðarlínan 112 tekur við tilkynningum samkvæmt samningi við barnaverndarnefndir landsins utan skrifstofutíma, forgangsraðar erindum, skráir helstu upplýsingar og kemur þeim til viðkomandi barnaverndarnefndar.

Ástæður tilkynninga

Bakvaktir

Í janúar 2014 hófst samstarf um sameiginlegar bakvaktir barnaverndarnefnda Hafnarfjarðar, Garðabæjar og Kópavogs. Samstarfið hefur gengið vel og hefur stuðlað að betri þjónustu og styrkara barnaverndarstarfi á svæðinu.

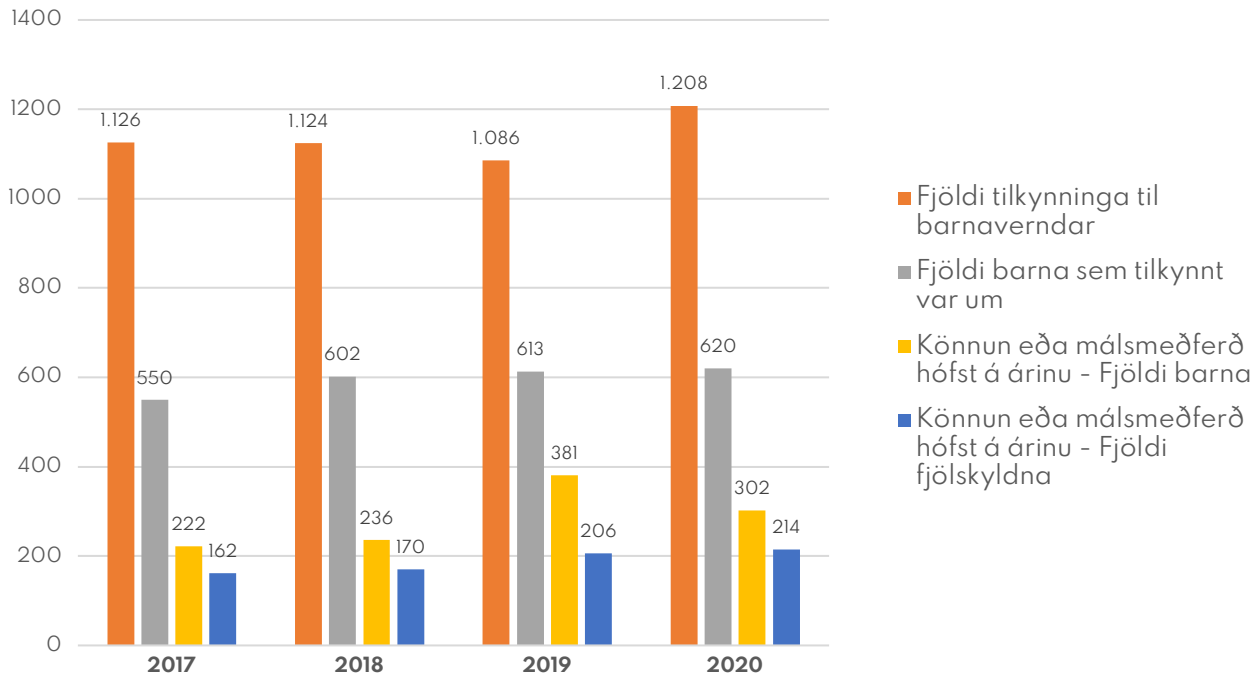
Samstarfsverkefni Lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu (LRH) við Hafnarfjarðarbæ, Kópavogsbæ og Garðabæ um átak gegn heimilisofbeldi hófst með undirritun samstarfssamnings hinn 15. maí 2015.

Í lok árs 2016 tók til starfa teymi innan barnaverndar sem sinnir heimilisofbeldismálum. Í teyminu árið 2020 voru tveir félagsráðgjafar úr barnaverndarteymi, einn félagsráðgjafi frá ráðgjafarteymi, einn félagsráðgjafi frá stuðnings- og stoðþjónustuteymi auk sálfræðings. Á árinu 2019 barst teyminu liðsauki frá lögreglumanni en hann er hluti af þorpinu sem er samstarfsverkefni lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu og Hafnarfjarðarbæjar. Því samstarfi lauk á árinu 2020 enda var um tilraunverkefni að ræða. Hlutverk starfsmanna teymisins er að ræða við þolendur og gerendur, veita

þeim stuðning og beina þeim í viðeigandi meðferðarúrræði. Sálfræðingur ræðir við börnin og metur þjónustubörf þeirra.

Á árinu 2020 bárust 51 tilkynning um heimilisofbeldi vegna 73 barna og 6 tilkynningar þar sem ekki voru börn. Sálfræðingur fjölskyldu- og barnamálasviðs tók 37 viðtöl við börn sem urðu fyrir eða vitni að heimilisofbeldi en oftast en ekki voru systkini saman í viðtölum. Á bakvakt barnaverndar bárust í heildina 123 mál til barnaverndar Hafnarfjarðar og voru þar af 13 mál sem vörðuðu ofbeldi.

Tilkynningar til barnaverndar

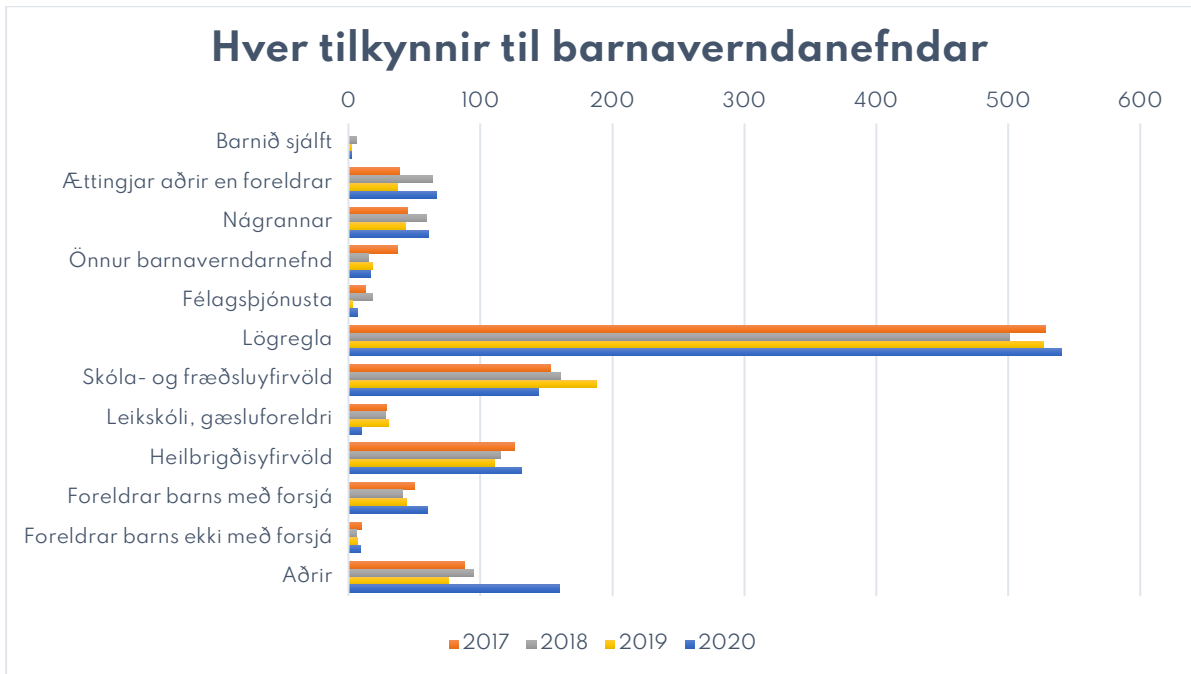
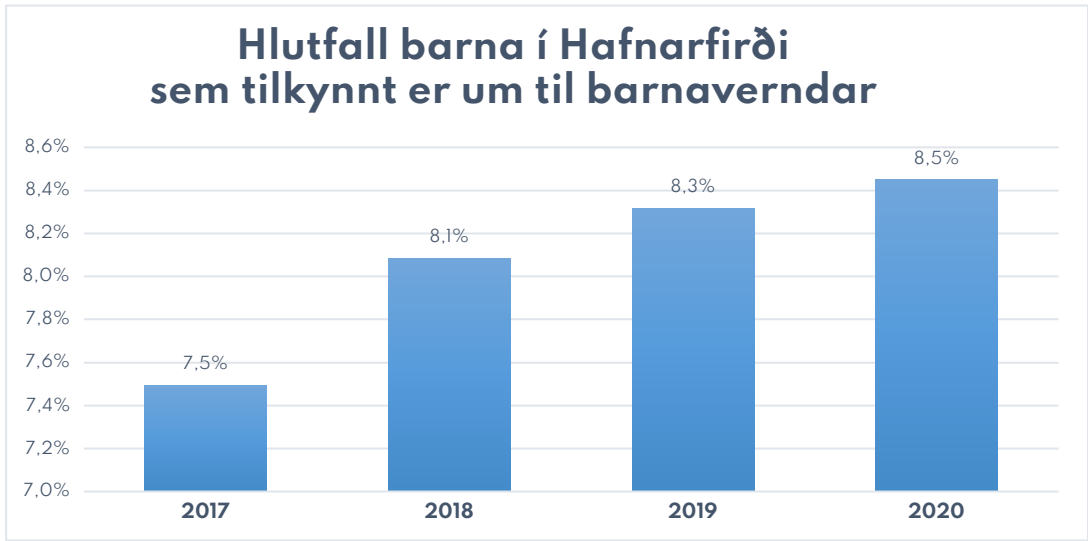

	2017	2018	2019	2020
Fjöldi barna í könnun eða málsmeðferð	568	644	613	615
Þar af ný mál á árinu	222	236	276	302
Fjöldi fjölskyldna í könnun eða málsmeðferð	417	460	447	463
Þar af ný mál á árinu	162	170	206	214

Úrræði barnaverndar

Megináhersla í barnaverndarvinnu er að leysa mál barnsins í nærumhverfi þess og í samvinnu við foreldra. Foreldrum er leiðbeint um uppeldi og aðbúnað barna. Félagsráðgjafar hjá fjölskyldu- og

barnamálasviði vinna samkvæmt barnaverndarlögum að ráðgjöf og stuðningi, gera kannanir í málum og áætlanir í samvinnu við foreldra og börn. Áhersla er lögð á að láta raddir barna heyrast og leitast er við að ræða við börn sé þess nokkur kostur.

Vistheimili

Samkvæmt 84. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002, skulu barnaverndarnefndir hafa tiltæk úrræði sem veitt geta börnum móttöku í neyðartilfellum allt frá einum sólarhring upp í þrjá mánuði. Á árinu 2020 var ákveðið að vera með tvö vistheimili til starfa fyrir barnaverndarnefnd Hafnarfjarðar sem skipta á milli sín mánuðum. Þetta var gert til að minnka álagið á hvort heimili. Álagið á vistheimilin er mismikið en þeir sem standa vaktina þurfa að vera til taks allan sólarhringinn til að taka á móti börnum í neyð. Á árinu 2020 voru 6 börn vistuð á vistheimilum Hafnarfjarðar.

Stuðningsfjölskyldur

Samkvæmt 85. gr. barnaverndarlaga skulu barnaverndarnefndir hafa tiltækar stuðningsfjölskyldur. Markmið með stuðningsfjölskyldum er að tryggja öryggi barns, léttu álagi af barni og fjölskyldu þess og styðja foreldra í foreldrahlutverki sínu. Á árinu fóru 8 börn til stuðningsfjölskyldna á vegum barnaverndar.

Vinasetur er helgarúrræði fyrir börn sem er staðsett í Kaldárseli fyrir ofan Hafnarfjörð. 12 börn fóru í Vinasetur á árinu og dvöldu þar ýmist eina eða tvær helgar í mánuði.

Persónulegir ráðgjafar

Persónulegir ráðgjafar er úrræði sem er veitt samkvæmt barnaverndarlögum. Ráðgjafarnir hafa það hlutverk að styrkja börn sem eiga við erfiðleika og félagslega einangrun að etja og styðja þau til að taka þátt í tómstundum, stunda skóla og vinnu eftir atvikum. Persónulegir ráðgjafar eru mikilvægur þáttur til að efla félagslega stöðu barnanna og styrkja þau tilfinningalega. Samband persónulegs ráðgjafa og barns byggist á gagnkvæmu trausti og vinsemd. Alls voru 12 einstaklingar sem störfuðu sem persónulegir ráðgjafar hjá barnavernd Hafnarfjarðar.

Tilsjón

Tilsjónarmaður hefur það hlutverk að aðstoða foreldra á þann hátt sem hentar þörfum barnsins sem best. Aðstoðin getur m.a. falið í því að leiðbeina foreldrum með daglegt skipulag barnsins, t.d. háttatíma, matartíma og heimanám. Þá getur tilsjón aðstoðað foreldra við að skipuleggja fjármál og sækja sér þjónustu frá ýmsum stofnunum. Aukin þörf hefur verið fyrir þann stuðning sem tilsjón getur veitt og var tilsjónaraðilum fjölgað úr 3 í 5 á árinu.

Önnur úrræði

Barnavernd getur veitt ýmsan annan stuðning til að vernda og styðja börn og fjölskyldur þeirra. Má þar nefna sálfræðiviðtöl fyrir börn og fullorðna, listmeðferð, sumarbúðir, sjálfstyrkingarnámskeið og leikjanámskeið. Í sumum tilfellum er einnig notað óboðað eftirlit með heimili þar sem grunur er um að foreldrar séu í neyslu vímuefna. Auk þess er fjölþættur annar stuðningur og tengsl við stofnanir sem tengjast börnum, þar á meðal MST fjölkerfameðferð sem miðar að því að leiðbeina foreldrum barna á aldrinum 12-18 ára sem eru farin að sýna áhættu hegðun og skólavanda. Einnig má nefna greiningu og meðferð á Stuðlum meðferðarstöð ríkisins og önnur meðferðarheimili fyrir ungmennti með neysluvanda.

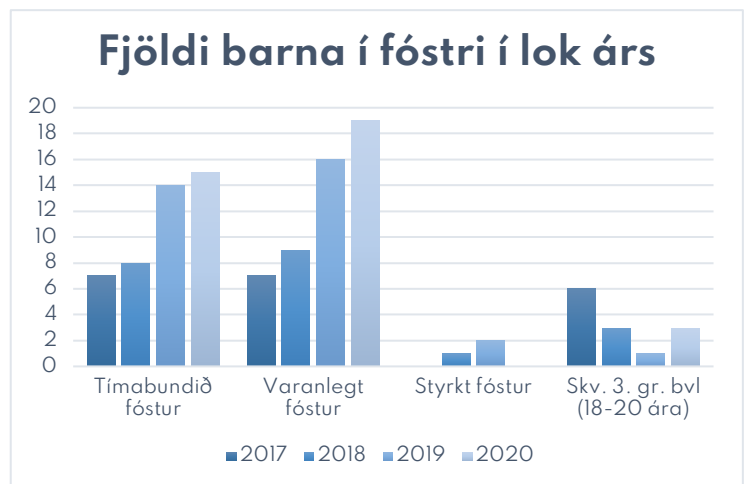
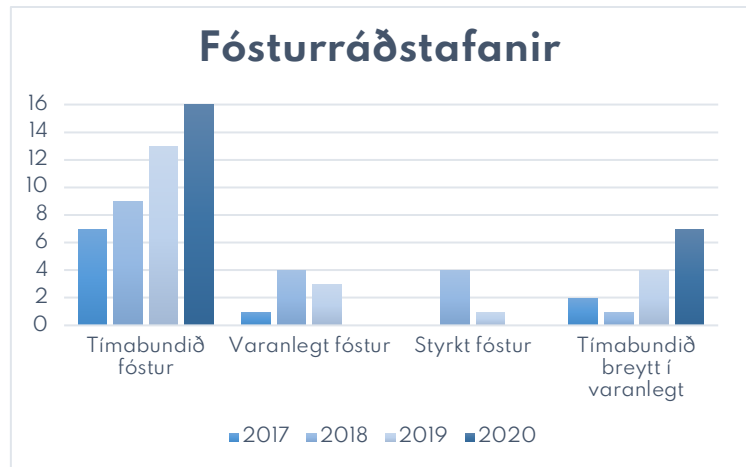
Fóstur

Með fóstri er átt við að barnaverndarnefnd feli sérstökum fósturforeldrum umsjá barns í a.m.k. þrjú mánuði. Markmið fósturs er að tryggja barni uppeldi og umönnun innan fjölskyldu sem best hentar þörfum þess. Fóstur getur verið þrenns konar, varanlegt, tímabundið eða styrkt fóstur. Með varanlegu fóstri er átt við að það haldist þar til forsjárskyldur falla niður samkvæmt lögum. Ef barn sem ráðstafað

er í fóstur á við verulega hegðunarerfiðleika að stríða vegna geðrænna, tilfinningalegra og annarra vandamála af því tagi er hægt að sækja um styrkt fóstur sem er einnig tímabundið. Þá eru gerðar sérstakar kröfur til fósturforeldra um að veita umönnun og þjálfun á fósturheimili sem kemur í stað þess að vista barn á stofnun.

Við lok árs 2020 voru 34 börn í fóstri á vegum barnaverndarnefndar Hafnarfjarðar, þar af 17 í tímabundnu fóstri og 17 í varanlegu fóstri. Eitt barn var í styrktu fóstri á árinu en því lauk fyrir árslok. Þrjú ungmenni á aldrinum 18-20 ára voru auk þess í vistun skv. 3. gr. barnaverndarlaga en það er gert með samþykki þeirra.

Sálfræðingur er í teymi sem sinnir heimilisofbeldismálum og tekur viðtöl við þau börn sem hafa búið við heimilisofbeldi. Sálfræðingur er fulltrúi fjölskyldu- og barnamálasviðs í áfallateymi Hafnarfjarðar. Sálfræðingur skipuleggur sameiginlega fræðslufundi fjölskyldu- og barnamálasviðs og mennta- og lýðheilsusviðs ásamt fulltrúa þeirra, ásamt því að vera fulltrúi fjölskyldu- og barnamálasviðs í samráðsteymum beggja heilsugæslustöðvanna. Sálfræðingur starfar í stýrihópi Brúarinnar ásamt því að handleiða tilsjónarfólk fjölskyldu- og barnamálasviðs.

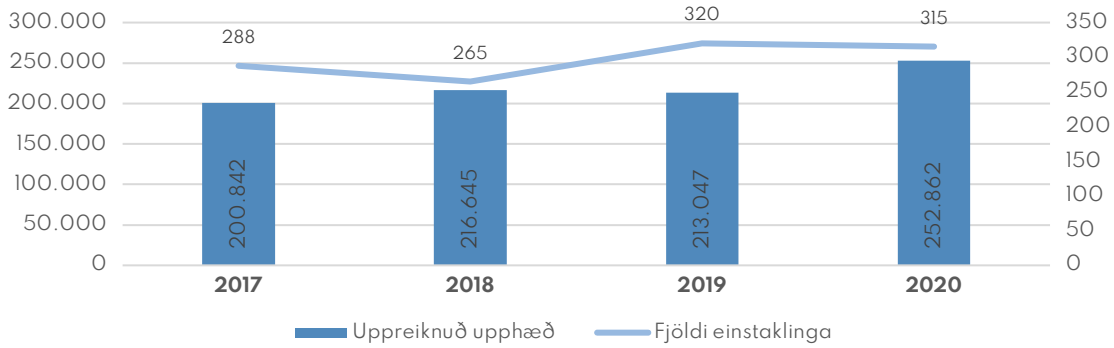

Ráðgjafa- og húsnæðisteymi

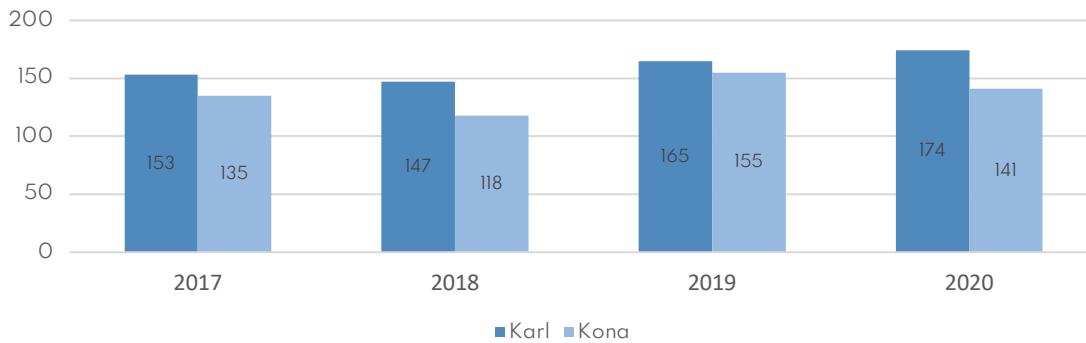
Í ráðgjafa- og húsnæðisteymi starfa fimm ráðgjafar, húsnæðisfulltrúi og verkefnastjóri auk deildarstjóra. Hlutverk teymisins er að veita félagslega þjónustu, aðstoð og ráðgjöf samkvæmt lögum nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga. Markmið laganna er að tryggja fjárhagslegt og félagslegt öryggi íbúa og stuðla að velferð íbúa á grundvelli samhjálpur m.a. með því að bæta lífskjör þeirra sem standa höllum fæti. Einstaklingar og fjölskyldur geta leitað eftir félagslegri ráðgjöf, fjárhagsaðstoð og vegna húsnæðisvanda eða félagslegra erfiðleika. Fjárhagsaðstoð er veitt samkvæmt gildandi reglum samþykktum af bæjaryfirvöldum. Samkvæmt þeim er fjárhagsaðstoð veitt einstaklingum í tímabundnum erfiðleikum og er hugsuð sem aðstoð við einstaklinga eða fjölskyldur til að mæta grunnþörfum þeirra. Áhersla er lögð á að auka virkni vinnufærra einstaklinga og veita tækifæri til sjálfsbjargar og uppbyggingar. Fjárhagsstyrkur án virkni, endurhæfingar eða meðferðarúræðis verði ekki meginregla heldur undantekning og byggi ávallt á faglegu mati starfsmanna. Reglur um fjárhagsaðstoð sveitarfélagsins eru aðlagðar að þessu verklagi.

Fjölskyldu- og barnamálasvið er í ágætu samstarfi við Vinnuáráðstofnun, Starfsendurhæfingu Hafnarfjarðar og Virk svo eitthvað sé nefnt. Atvinnuáttak hefur einnig verið síðastliðið ár í samvinnu við umhverfis- og skipulagssvið og einnig mennta- og lýðheilsusvið sem hefur veitt vinnufærum einstaklingum á fjárhagsaðstoð atvinnutækifæri í gegnum vinnuskólann. Ráðinn var verkefnastjóri til að efla sérstaklega atvinnuþátttöku vinnufærra einstaklinga sem eru á fjárhagsaðstoð hjá sveitarfélaginu.

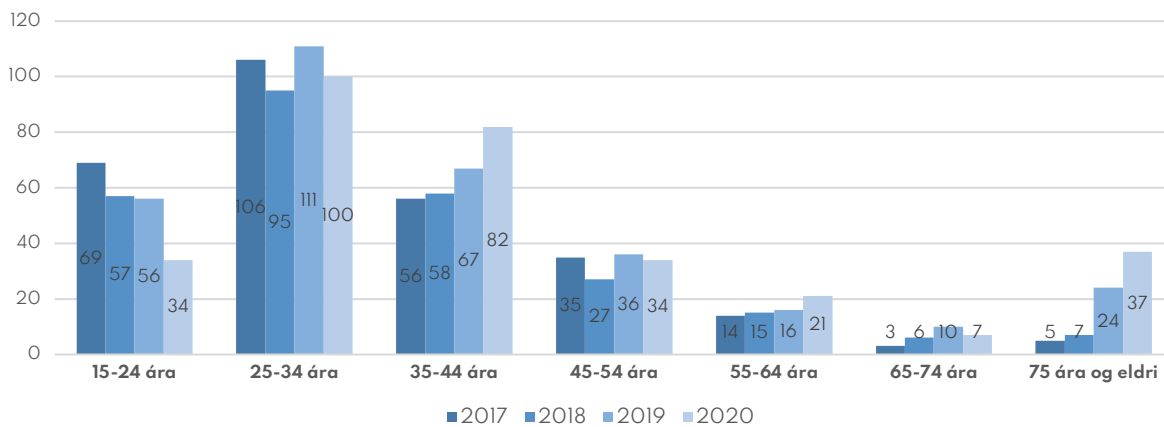
Fjárhagsaðstoð í þús.kr.

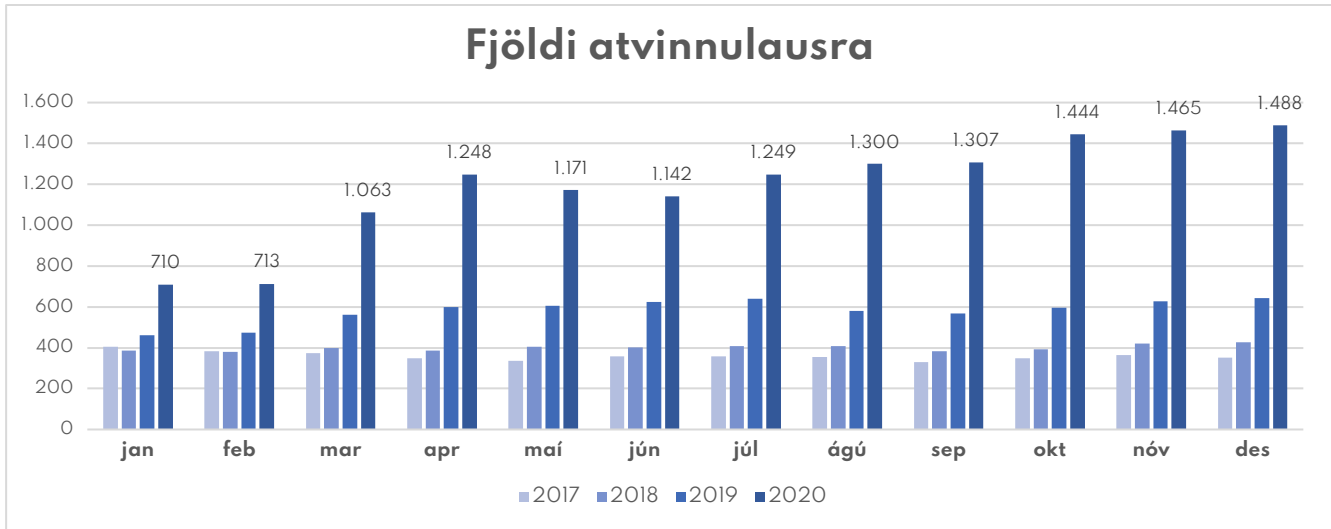

Fjárhagsaðstoð - fjöldi eftir kyni

Fjárhagsaðstoð - fjöldi eftir aldri

Samvinna eftir skilnað

Hafnarfjarðarbæjar tók þátt í tilraunaverkefni á vegum félagsmálaráðuneytisins um innleiðingu sérhæfðrar skilnaðarráðgjafar í félagsþjónustu til foreldra á Íslandi. Um er að ræða ráðgjöf til að koma í veg fyrir og/eða til að draga úr ágreiningi foreldra sem standa í skilnaði eða hafa gengið í gegnum skilnað og vilja stuðla að betri foreldrasamvinnu með hagsmuni barnsins að leiðarljósi. Verkefnið er unnið að danskri fyrirmynd og byggir á nýjustu rannsóknum fræðimanna og reynslu fagfólks. Rannsóknir hafa sýnt marktækan mun á líðan þeirra sem taka þátt í verkefninu og þeirra sem ekki gera það.

Foreldrum stendur til boða:

- Rafrænt námskeið varðandi áhrif skilnaðar á foreldra, viðbrögð barna við skilnaði og samvinna foreldra við skilnað.
- Sérhæfð ráðgjöf hjá SES ráðgjöfum Hafnarfjarðarbæjar.
- Hópnámskeið fyrir foreldra þar sem ítarlega er fjallað um áhrif skilnaðar á fjölskyldu.

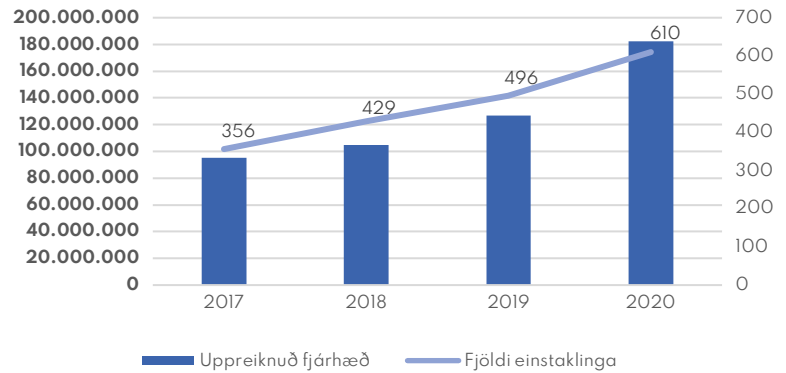
Um er að ræða gagngert námsefni sem er ætlað að hjálpa foreldrum við að takast á við breytingar og áskoranir sem algengar eru í kjölfar skilnaðar eða sambúðarslita.

Húsnæðismál

Sérstakur húsnæðisstuðningur

Sérstakur húsnæðisstuðningur er til greiðslu húsaleigu umfram húsnæðisbætur sem veittar eru á grundvelli laga um húsnæðisbætur nr. 75/2016. Sérstakur húsnæðisstuðningur er ætlaður einstaklingum og fjölskyldum þeirra, sem ekki eru á annan hátt færir um að sjá sér fyrir húsnæði sökum lágra launa og þungar framfærslubyrðar.

Sérstakar húsaleigubætur

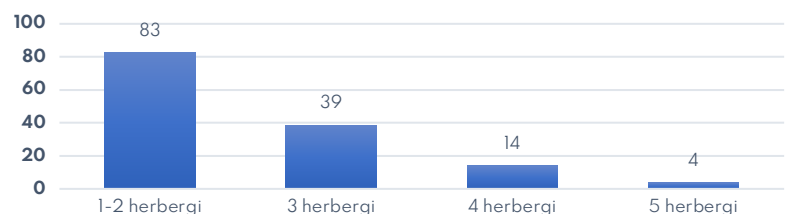

Félagslegt leiguhúsnæði

Ráðgjafarteymi annast móttöku á umsóknum um félagslegt leiguhúsnæði en réttur til félagslegrar leiguíbúðar er bundinn ákveðnum skilyrðum. Við mat á umsóknum er tekið tillit til tekna, húsnæðisaðstæðna og félagslegra aðstæðna. Endurnýja þarf umsókn á hverju ári. Skýr verkaskipting er á milli umhverfis- og skipulagssviðs og fjölskyldu- og barnamálasviðs varðandi félagslegt leiguhúsnæði. Umhverfis- og skipulagssvið ber ábyrgð á rekstri og viðhaldi íbúðanna og tekur á móti ábendingum vegna ástands þeirra. Fjölskyldu- og barnamálasvið tekur á móti ábendingum vegna umgengni íbúa ásamt því að sjá um úthlutun í félagslegt leiguhúsnæði. Síðustu árin hefur verið lögð áhersla á fjölgun íbúða í félagslegu húsnæðiskerfi sveitarfélagsins. Gert er ráð fyrir framlagi að fjárhæð 500 milljónir króna á ári til fjárfestingar í félagslega húsnæðiskerfinu til ársins 2021. Á árinu 2020 voru keyptar 7 nýjar íbúðir.

Í lok árs 2020 voru 140 umsóknir á biðlista eftir félagslegu leiguhúsnæði, 80 umsóknir frá einstaklingum og 60 umsóknir frá fjölskyldufólki. Skiptingin var eftirfarandi eftir íbúðarstærð:

Fjöldi á biðlista eftir félagslegu húsnæði

Skarðshlíð íbúðafélag hses

Verksamningur milli Skarðshlíðar íbúðafélags hses. og Modulus

eignarhaldsfélags um byggingu almennra leiguíbúða í Skarðshlíð var undirritaður í maí 2018. Skarðshlíð íbúðarfélag hses er sjálfseignarstofnun sem stofnuð var af Hafnarfjarðarbæ. Félagið er rekið án hagnaðarsjónarmiða og hefur þann tilgang að byggja eða kaupa, eiga eða hafa umsjón með rekstri og viðhaldi almennra íbúða og veita þjónustu í almannaþágu samkvæmt lögum um almennar íbúðir. Hugmyndafræðin að baki íbúðanna er að tryggja tekjulágum einstaklingum og fjölskyldum aðgengi að öruggu húsnæði í langtímaleigu. Ráðgert er að húsaleiga standi undir afborgunum af lánum, fjármagnsgjöldum og rekstri. Aðkoma Hafnarfjarðarbæjar að rekstri félagsins snýr einungis að úthlutun. Leigjendur sjá sjálfir um stjórn og rekstur félagsins en sveitarfélagið á aðild. Tólf leiguíbúðir voru til afhendingar í desember 2019 að Hádegisskarði 12 og 16 en sex íbúðir eru á hvorri lóð. Um er að ræða sex tveggja herbergja íbúðir, fjórar þriggja herbergja íbúðir og tvær fjögurra herbergja íbúðir. Tvær af tólf íbúðunum eru í félagslegu húsnæðiskerfi sveitarfélagsins.

Brúin

Barn – Ráðgjöf -Úrræði

Frá og með haustinu 2018 hefur Hafnarfjarðarbær starfrækt Brúna, sem er verklag í þjónustu við börn í leik- og grunnskólum sveitafélagsins. Markmið Brúarinnar er að samþætta þjónustu bæjarins og auka lífsgæði barna, unglinga og fjölskyldna þeirra. Áhersla er lögð á að veita aukna þjónustu á fyrri stigum með aðkomu brúarteyma leik- og grunnskólanna. Ásamt því hefur samvinna fagfólks verið eflað á milli fjölskyldu- og barnamálasviðs og mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar.

Í Brúarteymi sitja fagaðilar á vegum skólans, ásamt ráðgjöfum frá fjölskyldu- og skólaþjónustu Brúarinnar og ráðgjöfum frá mennta- og lýðheilsusviði. Hlutverk brúarteyma er að kortleggja stöðu barns og leita sameiginlegra lausna, barni og fjölskyldu þess til stuðnings. Í brúarteymi er nám, hegðun, þroski og/eða líðan barns rædd með samþykki foreldra og viðunandi úrræði virkjuð til að bregðast fyrir við erfiðleikum eða aðstæðum barnsins.

Í byrjun var þessi nálgun innleidd í sjö leikskóla og þrjú grunnskóla. Haustið 2019 bættust við fjórir leikskólar og tveir grunnskólar. Skólaárið 2020-2021 voru allir leik- og grunnskólar Hafnarfjarðar orðnir þátttakendur í innleiðingu á verklaginu. Ekki er um tímabundið verkefni að ræða heldur breytt verklag í þjónustu við börn og fjölskyldur hjá Hafnarfjarðarbæ.

Viðhorfskönnun var gerð í mars 2019 á meðal starfsfólks brúarteyma þeirra leik- og grunnskóla sem voru í Brúnni og meðal foreldra þeirra barna sem höfðu fengið þjónustu í gegnum brúarteymi. Niðurstöður sýndu að starfsfólk var almennt ánægt með skýrt verklag Brúarinnar og taldi að markviss samvinna og þjónusta frá fjölskyldu- og barnamálasviði og mennta- og lýðheilsusviði væri að nýtast vel fyrir börn og fjölskyldur þeirra sem þurfa á auknum stuðningi að halda. Þeir foreldrar sem svörðu könnuninni töldu stuðninginn sem þeir fengu í gegnum brúarteymin gagnast fjölskyldunni vel. Starfsfólk leik- og grunnskóla Hafnarfjarðar, fjölskyldu- og barnamálasviðs og mennta- og lýðheilsusviðs munu halda áfram að þróa verklag Brúarinnar saman næstu árin og þannig stuðla að samþættari þjónustu fyrir fjölskyldur í Hafnarfirði.

Eftirfarandi tafla sýnir fjölda mála sem tekin voru fyrir í brúarteymum 9 grunnskóla og 16 leikskóla árið 2020 og var vísað í ráðgjöf til ráðgjafa hjá fjölskyldu- og barnamálasviði árið 2020.

Fjöldi mála, BRÚIN 2020	Grunnskólar	leikskólar	Alls
Mál til umfjöllunar í brúarteymum	222	142	364
Mál í ráðgjöf til fjölskyldu- og barnamálasviðs í gegnum brúarteymin	133	96	229

Stoðþjónustan

Í stoðþjónustu eru starfandi 5 starfsmenn á skrifstofu fjölskyldu- og barnamálasviðs. Helstu verkefni eru stuðningsþjónusta fyrir eldri borgara og fatlaða s.s. liðveisla, þjónustusamningar og stuðningsfjölskyldur. Auk þess er veitt ráðgjöf og stuðningur, akstursþjónusta, félagsstarf, mótuneyti, matarsendingar og margt fleira.

MÁLEFNI ELDRÍ BORGARA

Þjónustan er veitt samkvæmt lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 og lögum um málefni aldraðra nr. 125/1999.

Eldri borgarar eru stækkandi hópur innan sveitarfélagsins með mismunandi þarfir sem taka þarf mið af þegar verið er að skipuleggja og veita þjónustu.

Öldungaráð

Öldungaráð hefur verið starfandi frá árinu 2006. Öldungaráði er ætlað að gæta hagsmuna eldri borgara í Hafnarfirði og er bæjarstjórn til ráðgjafar um þau málefni. Ráðið skal hafa sem viðtækast samráð við samtök eldri borgara í Hafnarfirði og aðra þá aðila sem láta málefni þeirra til sín taka.

Félagsleg heimaþjónusta

Helstu verkefni í þjónustu við eldri borgara á vegum sveitarfélagsins eru félagsleg heimaþjónusta, kvöld- og helgarþjónusta, heimsendur matar, mótuneyti á tveimur stöðum í bænum, dagdvöl sem rekin er á Sólvangi, akstur eldri borgara og félagsstarf. Auk þess er veitt ráðgjöf til eldri borgara og aðstandenda þeirra. Mikið og gott samstarf er við félagasamtök í bænum og aðila í heilbrigðis- og öldrunarþjónustu. Á vegum ríkisins er þjónusta við eldri borgara aðallega fólgin í heimahjúkrun, hvíldarinnlögnum og varanlegri vistun á hjúkrunarheimilum að undangengnu færni- og heilsumati. Félagsleg heimaþjónusta er veitt samkvæmt lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 þar sem kveðið er á um að efla skuli viðkomandi til sjálfsbjargar og gera þeim kleift að búa sem lengst í heimahúsum við sem eðlilegastar aðstæður.

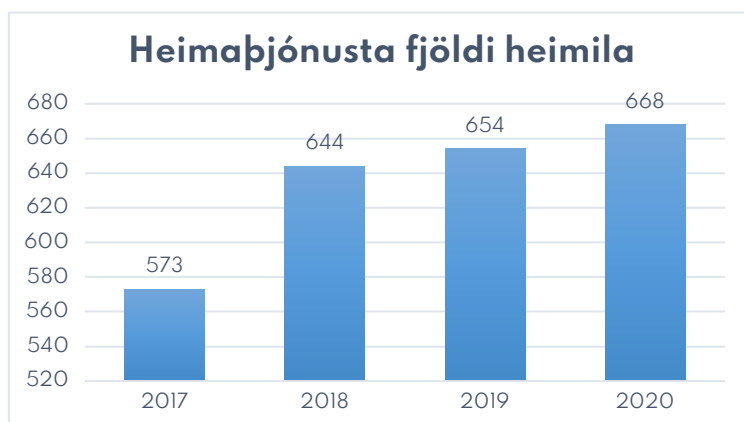
Mat á þjónustupörf

Stuðst er við alþjóðlegt matskerfi, Rai Home Care sem tryggir samræmt, faglegt og hlutlaust mat á þjónustupörf einstaklinga í félagslegri heimaþjónustu. Félagsleg heimaþjónusta felur í sér aðstoð við heimilishald, heimsendingu matar, innlitsþjónustu, félagslega ráðgjöf og stuðning. Fjöldi eldri borgara fer vaxandi og því aukast kröfur til heilbrigðis- og félagsþjónustu um að finna leiðir til að annast þá sem glíma við heilsubrest. Sú þjónusta þarf bæði að vera góð og hagkvæm. Mikilvægt er því að hafa mælitæki sem greinir þarfir eldri borgara og hvernig mæta á þörfum þeirra á skilvirkan hátt.

Árið 2020 störfuðu 37 starfsmenn við félagslega heimaþjónustu og kvöld- og helgarþjónustu. Einnig störfuðu níu starfsmenn í 4,9 stöðugildum í mótuneytum og sem starfsmenn félagsmiðstöðva eldri borgara. Starfsmenn sem starfa við félagslega heimaþjónustu voru í 21,8 stöðugildum. Hluta heimaþjónustunnar sem nemur um það bil fimm stöðugildum er úthýst. Heimili sem fengu félagslega heimaþjónustu voru 668 og fjölgaði þeim um 14 heimili milli ára.

Heimaþjónustan notast við rafræna skráningu. Kerfið er notað til að stýra, skrá og breyta verkefnum og samningum.

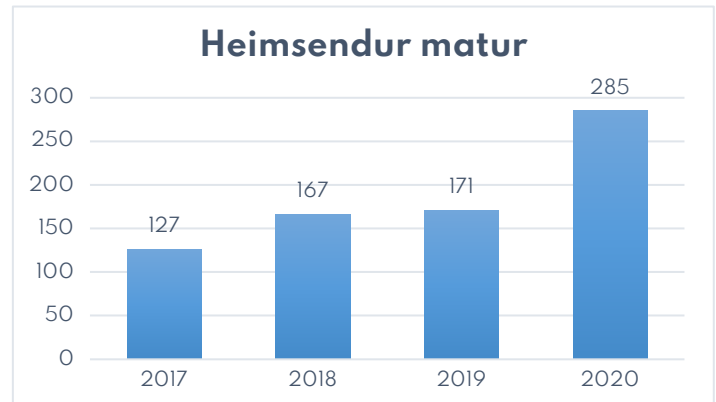
Kostir kerfisins eru margvíslegir, meðal annars bætt skipulag og nýting vinnutíma starfsmanna og skýrari yfirsýn yfir alla heimaþjónustuna. Kostir kerfisins eru einnig fólgnir í því að það fæst staðfesting á veittri

þjónustu og ættingjar fá meiri innsýn í veitta þjónustu, ef þeir og þjónustunotendur óska þess. Kerfið er tvíþætt, annars vegar heimilismáforrit sem starfsmenn eru með í sínum sínum og hins vegar bakendakerfi sem stjórnendur heimaþjónustunnar eru með við skipulagningu þjónustunnar.

Heimsendur matur

Alla daga ársins er í boði heimsendur matur í hádegi til þeirra sem ekki geta sjálfir séð um matseld og geta ekki nýtt sér mötuneyti sveitarfélagsins. Á árinu fengu 285 heimili heimsendan mat.

Heiluefning eldri borgara

Gerður hefur verið samningur við dr. Janus Guðlaugsson varðandi heilsuefningu eldri borgara. Um er ræða heilsuefningu eldri borgara nefnt Fjölpætt heilsurækt 65+ í Hafnarfirði -. Eitt af meginmarkmiðum þessa verkefnis og rannsókna því tengdum er að bjóða þátttakendum upp á heilsuefningu til lengri tíma. Um er að ræða íhlutun í formi daglegrar hreyfingar með áherslu á þol- og styrktarþjálfun auk fræðslu um næringu og aðra heilsutengda þætti. Heildarfjöldi þátttakenda í byrjun var 160 einstaklingar en á 6 mánaða fresti er hægt að taka nýja aðila inn í verkefnið. 328 einstaklingar tóku þátt í verkefninu á árinu.

Akstursþjónusta eldri borgara og fatlaðs fólks

Hafnarfjarðarbær veitir akstursþjónustu í samræmi við lög um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991.

Frá því í byrjun árs 2015 hafði Strætó bs rekið ferðaþjónustu fatlaðra á höfuðborgarsvæðinu. Farið var í útboð á allri akstursþjónustunni í byrjun 2020 og um mitt ár 2020 var gengið til samninga við Hópbíla um rekstur akstursþjónustunnar í Hafnarfirði. Akstursþjónustan er ætluð þeim sem ekki geta nýtt sér almenningsamgöngur. Þjónustunotendur greiða sem svarar hálfu gjaldi í almenningsvagna fyrir hverja ferð. Að meðaltali nýttu 174 sér akstursþjónustuna í hverjum mánuði.

Dagdvöl

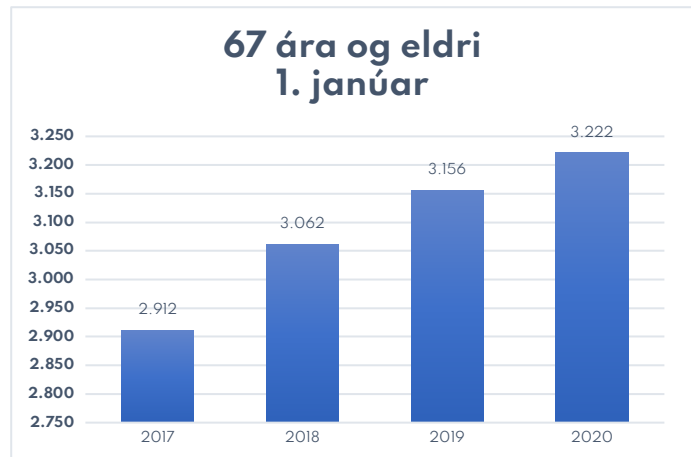
Hjúkrunarheimilið að Sólvangsvegi rekur dagdvöl með 14 almennum dagdvalarrýmum. Dagdvölin hefur þurft að vera lokuð að hluta til á árinu vegna heimsfaraldurs, en hana sækja um 15 einstaklingar. Um mitt ár samþykkti heilbrigðisráðuneytið 12 rými fyrir sérhæfða dagþjálfun. Gert er ráð fyrir að sú starfsemi hefjist í byrjun sumars 2021. Dagdvölin á Sólvangi hefur létt verulega á brýnni þörf en fyrir er dagdvöl á Hrafnistu með 26 rýmum og dagþjálfun á vegum FAAS í Drafnarhúsi með 22 rými.

Hjúkrunarheimili

Í fyrra opnaði nýtt 60 rýma hjúkrunarheimili við Sólvang. Sjúkratryggingar Íslands auglýstu eftir rekstraraðila og var samið við Sólún öldrunarþjónustu um reksturinn sem einnig hefur með höndum rekstur dagdvalarinnar á Sólvangi. Gert er ráð fyrir því að gamli Sólvangur verði nýttur fyrir endurhæfingu- og hvíldarinnlagnir. Ekki er ljóst hvenær framkvæmdum verður lokið og ný starfsemi geti hafist þar.

Félagsstarf

Félagsstarf eldri borgara er rekið á Flatahrauni 3 (Hraunsel) í samstarfi við Félag eldri borgara í Hafnarfirði (FEBH) og að Hjallabraut 33 og Sólvangsvegi 1. Vegna heimsfaraldurs þurfti félagsstarfið að hafa lokað um tíma í ár. Hafnirðingar 67 ára og eldri voru í upphafi árs 2020, 3.222 eða 10,8% af íbúum sveitarfélagsins. Í lok árs hafði þeim fjölgað um 2,4%, töldu því 3.300 einstaklinga eða 11,1% bæjarbúa.

Málefni fatlaðs fólks

Félagsleg liðveisla

Félagsleg liðveisla er persónulegur stuðningur og aðstoð sem er ætlað að rjúfa félagslega einangrun og styrkja fólk til þátttöku í menningar- og félagslífi. Liðveisla er veitt fötluðum börnum frá ó ára aldri sem og fullorðnu fötluðu fólki.

Notendastýrð persónuleg aðstoð (NPA)

Samkvæmt lögum um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir sem tóku gildi 1. október 2018 á einstaklingur rétt á notendastýrðri persónulegri aðstoð hafi hann mikla og viðvarandi þörf fyrir aðstoð og þjónustu, svo sem við athafnir daglegs lífs, heimilishald og þátttöku í félagslífi, námi og atvinnulífi. Vinna skal að innleiðingu NPA á tímabilinu 2018-2022. Starfshópur sem skipaður var af fjölskylduráði 2019 skilaði af sér í byrjun júlí reglum um notendastýrða persónulega aðstoð og nýju viðmiði um tímagjald.

Fjöldi samninga hélst óbreyttur frá fyrra ári.

Félagsleg liðveisla		Samningar
Fjöldi 2017	samninga	136
Fjöldi 2018	samninga	154
Fjöldi 2019	samninga	160
Fjöldi 2020	samninga	160

NPA	2017	2018	2019	2020
Fjöldi samninga	7	14	19	18
Kostnaður	146.691.300	143.051.82	367.917.802	405.004.426

Þróun og rekstur í málefnum fatlaðs fólks

Hafnarfjarðarbær ber ábyrgð á þjónustu við fatlað fólk, stefnumótun, framkvæmd þjónustunnar og eftirliti með henni. Fatlað fólk á rétt á allri almennri þjónustu sveitarfélagsins. Sé þjónustuþörf meiri veitir sveitarfélagið sértæka þjónustu samkvæmt lögum um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi þjónustuþarfir sem tóku gildi 1. október árið 2018.

Hafnarfjarðarbær veitir margvíslega þjónustu, ráðgjöf og stuðning við fatlað fólk og foreldra fatlaðra barna. Bærinn veitir þjónustu á heimilum, hæfingu, starfsþjálfun og býður uppá verndaða vinnu. Einnig er boðið upp á stuðningsfjölskyldur fyrir fötluð börn, skammtímadvöl og akstursþjónustu svo eitthvað sé nefnt. Þjónusta við fatlað fólk hefur aukist jafnt og þétt síðustu ár og ýmiss ný þjónusta bætist reglulega við til að bregðast við þörf hverju sinni. Í lok árs 2018 voru sett ný lög um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir og síðan þá hefur verið unnið að því að koma til móts við nýjar áherslur í nýjum lögum.

Árið 2020 fór mikil vinna í að bregðast við því ástandi sem einkenndi þjóðfélagið í tengslum við heimsfaraldur Covid-19. Þá sérstaklega er við kom þjónustu við fatlað fólk á heimilum þeirra. Dagleg þjónusta utan heimilis hélst að einhverju leyti opin með breyttu sniði í faraldrinum þar sem færri fengu að sækja þjónustu í einu og að því leyti varð skerðing á þjónustunni, en starfsfólk dagþjónustu fór þá í auknum mæli (þar sem þörfin var mest) á heimili fatlaðs fólks með þjónustuna.

Starfsstöðvar í málefnum fatlaðs fólks

Bærinn rekur eina skammtímadvöl, þrjú virknitilboð fyrir fatlað fólk (athvarf fyrir geðfatlað fólk, boðskiptaþjálfun og vinnustað fyrir fatlað fólk). Einnig eru tólf sértækir íbúðarkjarnar í Hafnarfirði með samanlagt 64 íbúum auk þess sem fatlað fólk sem býr í íbúðum vítt og breitt um bæinn fær þjónustu heim miðað við þarfir hvers og eins. Nýr búsetukjarni tók til starfa árið 2020 að Arnarhrauni 50 en þar eru sex íbúar.

Skammtímadvöl og hæfingarstöð

Hnotuberg 19 – Skammtímadvöl

Skammtímadvölin að Hnotubergi 19 er rekin sem þjónustustofnun, sbr. 17. gr. laga nr. 38/2018, um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir

Fjölskyldur fatlaðs fólks skulu eiga kost á því að börn þeirra njóti tímabundinnar dvalar þegar þörf krefur. Þjónustunni er ætlað að létta álagi af fjölskyldum og stuðla með þeim hætti að því að börn geti búið sem lengst í heimahúsum.

Skammtímadvöl býður upp á hvíld og afþreyingu, aðstoð og grunnþjálfun við athafnir daglegs lífs auk þess að undirbúa flutning úr foreldrahúsum.

Hafnirsk börn, 16 ára og yngri nýta skammtímadvöl í Móafletti í Garðabæ.

Árið 2020 hélst skammtímadvölin opin í Covid faraldrinum en með breyttu sniði þar sem færri fengu skammtímadvöl á hverjum tíma. Þar með var færri starfsfólk í vinnu á skammtímadvölinni og annað starfsfólk skammtímadvalarinnar vann á heimilum fatlaðs fólks til að létta á álagi þar.

Hnotuberg	2017	2018	2019	2020
Fjöldi notenda yfir árið	30	34	36	36
Fjöldi notenda sem eru Hafnirfirðingar	13	17	17	17
Fjöldi nýtttra dvalarsólarhringa	1.968	1.988	2034	1916
Fjöldi starfsmanna	15	15	14	20
Fjöldi stöðugilda	8,8	8,8	8,8	9,7

Bæjarhraun 2 - Hæfingarstöð

Markmið Hæfingarstöðvarinnar er að bjóða einstaklingum, 18 ára og eldri, með mikla stuðningsþörf þjónustu og þjálfun. Stefnan er að auka og efla styrkleika hvers og eins til virkari þátttöku í eigin lífi og þar með samfélaginu.

Árið 2020 litaðist að miklu leiti af heimsfaraldrinum. Í apríl 2020 var Hæfingarstöðinni lokað vegna Covid og störfuðu starfsmenn þá á heimilum notenda. Í maí var opnað aftur en dagleg þjónustan dregin saman um 25% þ.e. úr fjórum tímum í þrjú. Með því móti var hægt að tryggja góða sóttvörn milli hópanna fyrir hádegi og eftir hádegi. Gætt var að öllum fjöldatakmörkunum.

Hæfingarstöð Bæjarhrauni	2017	2018	2019	2020
Fjöldi notenda	23	23	22/23	23
Fjöldi notenda sem eru Hafnirðingar	16	16	14/15	14
Fjöldi starfsmanna (+ AMS)	12 + 4	13 + 2	13 + 3	14 + 4
Fjöldi stöðugilda	11,5	11,5	11,5	11,5

Geitungarnir - atvinnutækifæri fyrir fatlað fólk.

Geitungarnir eru virkni- og vinnuþjálfun á almennum vinnumarkaði fyrir fatlað fólk sem lokið hefur framhaldsskóla. Geitungar eru staðsettir á Suðurgötu 14.

Starfið hefur vaxið ört á liðnum árum og er talsverð eftirspurn í Geitungana. Það eru þjónustunotendur frá öllu höfuðborgarsvæðinu í Geitungunum í dag og ekki komast allir að sem þess óska.

Geitungarnir hafa hlotið viðurkenningar eins og Múrbrjótinn árið 2018 og viðurkenningu EIPA (Evrópustofnun í opinberri þjónustu) árið 2017.

2020 var fullt af áskorunum vegna Covid og þurfti oft að aðlaga starfið sökum þess. Um tíma lokaði þjónustan og þá var í staðin þjónusta veitt heim. Einnig kom tímabil þar sem unnið var meira innanhúss og minna farið út á vinnustaði (sjálfskipuð sóttkví). Þá var um tíma opnað lítið „kaffihús“ í Geitungunum til að brjóta upp daginn hjá fötluðu fólki í Hafnarfirði sem varð mikið einangrað í Covidbylgjunni. Leitast var eftir því að finna nýjar leiðir til að geta haldið starfsemi gangandi og skerða þjónustuna sem allra minnst.

Geitungarnir	2017	2018	2019	2020
Fjöldi notenda	15	18	22	26
Fjöldi Notenda sem eru Hafnirðingar	10	11	14	19
Fjöldi starfsmanna	11	11	12	15
Fjöldi stöðugilda	6,5	9,15	10,15	13,15

Stoðþjónusta

Sú stoðþjónusta sem felst í því að treysta möguleika fatlaðra einstaklinga til sjálfstæðs heimilishalds og samfélagslegrar þátttöku var í eldri lögum og í ársskýrslu fjölskylduþjónustu 2018 nefnd frekari liðveisla en breyting varð á með nýjum lögum sem tóku gildi 1. október 2018. Frekari liðveisla fellur því í nýjum lögum undir stoðþjónustu.

Samkvæmt hinum nýju lögum er stoðþjónusta viðbótarþjónusta við lögbundna almenna þjónustu sem fötluðu fólki stendur til boða. Stoðþjónustan getur verið margþætt og miðast við eftirtaldir þarfir:

1. Að treysta möguleika fatlaðs fólks til sjálfstæðs heimilishalds og samfélagslegrar þátttöku og var í eldri lögum talað um sem frekari liðveislu. Þessi þjónusta er veitt frá þremur búsetukjörnum til fólks sem búsett er víðsvegar um bæinn.

2. Þarfir til hæfingar, endurhæfingar, menntunar og atvinnu.
3. Þarfir fyrir sérhæfða ráðgjöf, félagslegan stuðning og félagslegt samneyti. Þarna er meðal annars átt við það sem í eldri lögum var kallað félagsleg liðveisla.
4. Þarfir fatlaðra barna fyrir umönnun og þjálfun ásamt nauðsynlegri þjónustu við fjölskyldur þeirra.
5. Þarfir fatlaðra foreldra vegna umönnunar og uppeldis barna sinna.

Stuðningsfjölskyldur

Stuðningsfjölskylda hefur það hlutverk að taka fatlað barn í umsjá í skamman tíma til að létta álagi af fjölskyldu þess og veita barninu tilbreytingu. Þörf fyrir þjónustu er metin út frá aðstæðum barnsins og fjölskyldu þess. Við matið er horft til fötlunar barnsins og umönnunarþarfar, sem og félagslegra aðstæðna fjölskyldunnar. Í mörgum tilfellum eru það ættingjar sem taka að sér að veita stuðninginn, að undangengnu mati og uppfylltum kröfum sem gert er til stuðningsfjölskyldna. Stuðningsfjölskyldum hefur fækkað nokkuð undanfarin ár, en í stað þeirra hefur verið veitt önnur einstaklingsmiðuð þjónusta.

Til að koma til móts við þarfir fatlaðra barna og fjölskyldna þeirra hafa verið gerðir 10 samningar við Vinasetrið um helgardvalir fyrir börn í stað hefðbundinna stuðningsfjölskyldu.

Þróunin síðustu ár hefur verið á þá leið að foreldrar velja frekar stuðning í formi liðveislu í stað stuðningsfjölskyldu og því hefur verið jafnt og þétt fækkun á milli ára.

Stuðningsfjölskyldur	2017	2018	2019	2020
Fjöldi barna	77	70	60	48

Styrkir til náms- og tækjakaupa 25.gr.

Samkvæmt lögum um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir 38/2018 V.kafla 25.gr. hefur sveitarfélag heimild til að veita fötludu fólk styrki eða fyrirgreiðslu vegna hæfingar og endurhæfingar. Um er að ræða styrki vegna verkfæra- og tækjakaupa eða til greiðslu námskostnaðar sem ekki er greiddur samkvæmt ákvæðum annara laga.

Umsóknir um styrki eru auglýstir á heimasíðu sveitarfélags og í bæjarblöðum sveitarfélagsins. Í ár fengu 5 einstaklingar úthlutað styrki.

Lækur - Félagsstarf geðfatlaðra

Lækur er athvarf fyrir einstaklinga með geðrænan vanda. Lækur flutti á haustmánuðum að Staðarbergi 6 og hefur starfið eflst og blómstrað í húsnæði sem hentar starfsemi mun betur en áður. Í athvarfi kemur fólk til að vera í samskiptum við aðra, sem er mikilvægur þáttur í lífi þeirra.

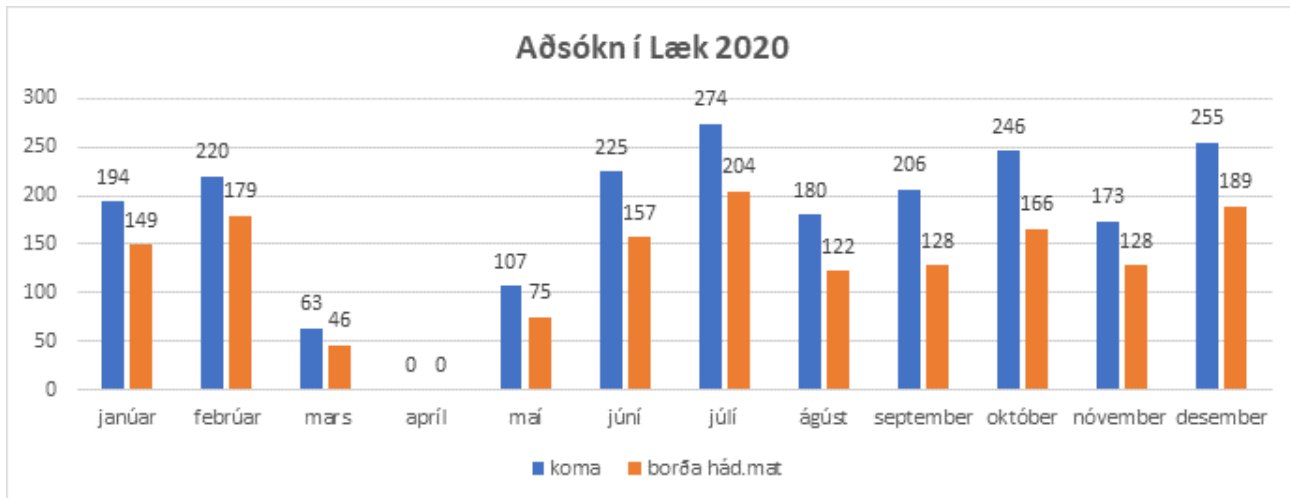
Markmiðið er að draga úr félagslegri einangrun og styrkja andlega og líkamlega heilsu, þar sem allir fá að njóta sín. Ekki er um að ræða hefðbundinn meðferðarstað né stofnun heldur er lögð áhersla á að skapa heimilislegt andrúmsloft á jafningjagrundvelli þar sem boðið er upp á ýmskonar afþreyingu og fræðslu.

Þannig er unnið að því að auka lífsgæði þeirra sem eiga við geðrænan vanda að stríða.

Lækur var stofnaður árið 2003 og var þá samstarfsverkefni Hafnafjarðardeildar Rauða krossins, Hafnafjarðarbæjar og Svæðisskrifstofu Reykjaness um málefni fatlaðra. Árið 2018 tók Hafnafjarðbær alfarið við rekstri Lækjar.

Meira hefur verið lagt upp úr einstaklingsmiðaðri nálgun hvað virkni varðar á Læk eftir að Covid kom upp og gestir fengið stuðning jafn óðum með það sem þau hafa haft áhuga á að gera þann daginn.

Komufjöldi frá janúar og út október eru 2.143, eða að meðaltali 11 manns á dag. Ekki var mikill munur á milli mánaða en áberandi er að mesti fjöldinn er í mánuðunum febrúar, júní, júlí, október og desember. Komufjöldi í mat á árinu eru 1.543 eða að meðaltali 8 á dag. Þess ber að geta að covid-19 setti strik í reikninginn en lokað var á Læk í ca. 8 vikur í fyrstu bylgju covid, en þann tíma var hringt reglulega í þá sem alla jafna hafa verið gestir Lækjar til að kanna líðan og stöðu þeirra.

Ráðgjafaráð

Ráðgjafarráð í málefnum fatlaðs fólks í Hafnarfirði var stofnað í september 2012. Hlutverk ráðgjafaráðs er að vera formlegur vettvangur samráðs og samstarfs við sveitarstjórnir á þjónustusvæðinu um hagsmuni fatlaðs fólks þar sem fjallað er um þjónustu við fatlað fólk, framkvæmd hennar og þróun. Ráðgjafaráðið miðlar þannig upplýsingum milli fatlaðs fólks og stjórnvalda sveitarfélaganna um stefnu og framkvæmd í málefnum sem varða fatlað fólk.

Samkvæmt XI.kafla 42.gr 2. mgr laga um félagsþjónustu sveitarfélaga 1991 nr. 40 skulu að lágmarki sitja þrjú fulltrúar kosnir af sveitarstjórn að loknum sveitarstjórnarkosningum og þrjú fulltrúar tilnefndir af hagsmunasamtökum fatlaðs fólks. Í ráðgjafaráði sitja aðilar frá hagsmunasamtökum fatlaðs fólks, Öryrkjabandalaginu og Blindrafélaginu en ekki hefur náðst að fá fulltrúa frá Þroskahjálp. Einnig situr í ráðinu starfsmaður fjölskyldu- og barnamálasviðs og er hann jafnframt ritari ráðsins. Ráðgjafarráð fundaði reglulega árið 2020 eða alls 7-8 sinnum. Helstu áherslur á árinu voru aðgengismál fatlaðra í sveitarfélaginu og að veita umsagnir vegna starfsleyfa fyrirtækja og félagasamtaka.

Samstarf innan SSH

Sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu (SSH) hafa náð samstarf um ákveðna þætti í þjónustu við fatlað fólk, meðal annars á grundvelli samstarfssamnings sem undirritaður var haustið 2010. Samráðshópur sem skipaður er sviðsstjórum velferðarsviða sveitarfélaganna á svæðinu annast stjórn þeirra verkefna sem samningurinn kveður á um og hefur samráð um framkvæmd þjónustu við fatlað fólk á svæðinu. Í þessu samstarfi eru Hafnarfjörður, Reykjavík, Kópavogur, Garðabær og Mosfellsbær.

Teymi með starfsmanni frá hverju áður talinna sveitarfélaga var myndað á grundvelli samningsins um mat umsókna og inntöku á þær þjónustueiningar sem falla undir ákvæði hans. Teymið sér einnig um fræðslu til starfsmanna þessara sveitarfélaga, vinnur skýrslur, reglur og önnur verkefni sem sviðsstjórar sveitarfélaganna óska eftir að teymið taki að sér.

Fræðsla

Fræðsluteymi SSH hefur haldið utan um starfstengda símenntun fyrir fólk sem starfar á heimilum, skammtímadvöl, vinnustöðum og frístund fatlaðs fólks í sveitarfélögunum. Teymið hefur haldið úti metnaðarfullri og öflugri fræðslu sem er sérhæfð og tekur til flestra þeirra þátta sem störfín fela í sér. Fræðsluteymið hefur starfað frá árinu 2011. Frá hausti 2016 hafa námskeiðin verið haldin í samstarfi við Fræðslusetur Starfsmenntar. Fræðslan er sveitarfélögunum að miklu leyti að kostnaðarlausu fyrir þá starfsmenn sem tilheyra BSRB. Skipulag og dagskrá námskeiða liggja fyrir eina önn fram í tímann.

Árið 2020 setti Covid faraldurinn verulegt strik í námskeiðsáætlun þar sem fella þurfti niður mörg námskeið áður en farið var í að halda námskeiðin með öðru sniði en áður hefur verið, eða á vefnum. Á dagskrá voru 18 námskeið en fella þurfti niður fjögur þeirra vegna Covid og því voru aðeins haldin 14 námskeið fyrir starfsfólk sem sinnir þjónustu við fatlað fólk. Alls sóttu 105 starfsmenn þessi 14 námskeið sem eru mun færri en síðustu ár.

Fræðsla	2017	2018	2019	2020
Fjöldi námskeiða	23	22	18	14
Fjöldi starfsmanna Hafnarfjarðarbæjar sem sótti fræðslu	352	275	276	105

Verkherinn

Verkherinn er atvinnutengt frístundaúrræði fyrir ungmenni með fatlanir á aldrinum 16 - 20 ára á vegum Hafnarfjarðarbæjar. Starfsemin fer fram í Húsinu Suðurgötu 14. Markmið starfsins var tvíþætt en annars vegar fengu ungmennin tækifæri til þess að spreyta sig við hin ýmsu störf með þeim stuðningi sem hver og einn þarfnadist og hins vegar að efla og ýta undir félagsleg tengsl sín á milli og út í samfélagið.

Verkefni Verkhersins þetta sumarið vorum við í samstarfi við Krambúðina sem staðsett er í verslunarmiðstöðinni Firði. Tóku starfsmenn einnig að sér að þrifa glugga og hreinsa garða hjá stofnunum bæjarins ásamt öðrum fyrirtækjum eins og Brikk, Norðurbakkanum, Fjörukránni o.fl. Þungt reyndist okkur að fara í samstarf þetta sumarið þar sem mikið var búið að vera uppsagnir og breytingar innan fyrirtækja sem áður voru í samstarfi við okkur.

Sáu starfsmenn einnig um að elda hádegismat og ganga frá, taka á móti einstaklingum og skrá niður mætingu, gróðursetningu og önnur tilfallandi verkefni.

Tímabil Verkhersins var 12 vikur og bauðst 17 ára og eldri að vinna í 8 vikur eða 160 klst. og yngri hópnum að vinna 6 vikur eða 120 klst. Þeir sem eru í þjónustu í Vinaskjóli yfir veturinn og fengu eingöngu að vinna 6 vikur höfðu möguleikann á því að nýta sér viðveru í Vinaskjóli í 2 vikur aukalega til þess að létta á heimilunum. Heilt yfir gekk sumarið vel og voru skjólstæðingar og aðstandendur ánægðir með starfseminna.

Verkherinn - sumar	2017	2018	2019	2020
Fjöldi notenda	23	24	29	29
Fjöldi hafnfirskra notenda	23	21	22	22
Tímalengd úrræðis í vikum	10	12	11	12

Frístundaúrræði fatlaðs fólks

Vinaskjól

Vinaskjól er frístundarárræði fyrir fatlaðra framhaldsskólanema. Vinaskjól er tilboð fyrir fötluð ungmenni á aldrinum 16-20 ára sem eru í framhaldsskóla og þurfa dvöl eftir að skólavist lýkur á daginn. Vinaskjól er staðsett í Húsinu, Suðurgötu 14. Ungmennin sem nýttu sér þjónustu Vinaskjóls eru úr Hafnarfirði, Garðabæ, Kópavogi og Mosfellsbæ. Markmið Vinaskjóls er að styðja þjónustunotendur til sjálfstæðis, efla vald- og sjálfsákvörðunarrétt þeirra og auka félagslega færni og almenna þátttöku.

Covid hafði töluverð áhrif á starfið í Vinaskjóli. Vinaskjól þurfti að loka um tíma til þess að vernda viðkvæma hópa. Þegar upp komu fjöldatakmörkanir þurfti að skipta starfsemi upp í sóttvarnarhólf sem gat reynst erfitt þegar unnið er með einstaklingum sem þola illa breytingar. Húsið fór í sóttkví í 1 skipti og þjónustunotendur Vinaskjóls með. Reglulegar breytingar á faraldrinum gerði skipulagið flókið og þurfti að endurskoða það mjög reglulegu, stundum daglega í nokkrar vikur.

Vinaskjól	2017	2018	2019	2020
Fjöldi notenda	15	16	15	15
Fjöldi hafnfirskra notenda	10	4	6	6
Fjöldi stöðugilda í Vinaskjóli og kvöldstarfi	5,2	5,2	6,35	6,35

Kvöldstarfið

Kvöldstarfið var fremur óhefðbundið þetta árið sökum Covid-19. Voru um 12 notendur sem nýttu sér kvöldstarfið og af þeim voru um 10 einstaklingar í Hafnarfirði. Þegar húsið var lokað vegna fjöldatakmörkana voru starfsmenn með kvöldstarfið á netinu, þar voru þau að spjalla við notendur, spila með þeim tölvuleiki og fleira.

Starfsmenn kvöldstarfsins sinntu einnig einstaklingum sem eru í þjónustu innan Hafnarfjarðar og þurftu aukinn stuðning. Var það gert til að létta á heimilum. Þá fóru þau t.d. með einstaklinga í bíltúr eða buðu þeim að koma í húsið þrátt fyrir lokun. Það var því reglulega einstaklingsþjónusta fyrir þjónustunotendur Hafnarfjarðarbæjar sem þurfa sértækan stuðning.

Kletturinn

Kletturinn er frístundatilboð fyrir börn og unglunga sem hafa fötlun í 1.-3. fötlunarflokki samkvæmt umönnunarmati Tryggingastofnunar og eru í 5.-10. bekk grunnskóla. Þjónustan var í boði eftir að skóladegi lauk til 17.00 alla virka daga, auk þess er opið allan daginn á starfsdögum og öðrum frídögum í skólum sem ekki eru almennir frídagar. Kletturinn er staðsettur í Húsinu, Suðurgötu 14. Markmið Klettsins er að börnin eflist í félagslegum samskiptum og öðlist aukna trú á eigin áhrifamátt og getu. Að þau geti tekið þátt í skemmtilegum verkefnum í öruggu umhverfi.

Covid hafði ekki mikil áhrif í Klettinum og tókst nokkuð vel að halda starfsemi gangandi. Þó voru nokkrir dagar sem var lokað í Klettinum vegna skipulagsdags og svo var starfsemi lokað í eina viku þar sem allir voru sendir í sóttkví haustið 2020.

Kletturinn	2017	2018	2019	2020
Fjöldi notenda	13	15	16	15
Fjöldi hafnafirskra notenda	11	12	15	14
Fjöldi stöðugilda	3,62	3,62	3,12	3,4

Stoðdeild flóttamanna og umsækjenda um alþjóðlega vernd

Stoðdeild flóttamanna og umsækjenda um alþjóðlega vernd er deild innan fjölskyldu- og barnamálasviðs Hafnarfjarðar. Í apríl var þjónustusamningur milli Hafnarfjarðarbæjar og Útlendingastofnunnar stækkaður og eru nú allt að 100 umsækjendur um alþjóðlega vernd í þjónustu deildarinnar í stað allt að 60 áður. Einnig var samþykkt hjá bæjarráði að ganga til samninga við félagsmálaráðuneytið og taka þátt í sameiginlegri móttöku flóttamanna. Er Hafnarfjarðarbær fjórða sveitarfélagið sem skrifar undir samning um samræmda móttöku. Með fjölgun skjólstæðinga hefur deildin stækkað og eru nú 5 sérfræðingar auk deildarstjóra að sinna málefnum tengdum umsækjendum um vernd og flóttamönnum.

Megin hlutverk deildarinnar er eftir sem áður að þjónusta skjólstæðinga en einnig að mennta og aka þekkingu starfsfólks okkar innan málaflokksins. Þjónustan við umsækjendur um vernd er fólgin í aðstoð með húsnæði, framfærslu og að styðja við fólkið á meðan það bíður eftir úrlausn umsóknar sinnar hjá Útlendingastofnun. Sérstök áhersla er lögð á vinnu með börnum skjólstæðinga. Sótt er um daggæslu barna og skólavist fyrir umsækjendur og tryggt að börn nái að nýta sér þau skólaúrræði sem henta þeim best. Enn fremur að styrkja og styðja við foreldra í sínu hlutverki til að börnin fái að dafna sem best. Fullorðnum er boðið upp á tungumálanámskeið, heilsurækt og ýmsa afþreyingu í samvinnu við RKÍ og aðra sem að málaflokknum hafa komið. Þá eru starfsmenn deildarinnar einnig með hlutverk við boðanir í viðtöl og að aðstoða með að panta tíma fyrir nauðsynlega lækniþjónustu og að aðstoða þau með að komast á milli staða. Þjónustan við flóttamenn er fólgin í aðstoð við leit að húsnæði, að veita fjárhagsaðstoð og fræða fólkið um íslenskt samfélag. Einnig hafa starfsmenn deildarinnar aðstoðað flóttafólk með að tengja það við ýmis kerfi, svo sem skóla, Tryggingastofnun, Vinnumálastofnun og þær stofnanir aðrar sem fólk þarf að hafa samskipti við. Markmið deildarinnar er að fólk aðlagist vel að íslensku samfélagi og verði virkir þátttakendur í gegnum vinnu og afþreyingu. Deildin fer einnig með vinnslu barnaverndarmála sem kunna að koma upp hjá skjólstæðingum og sinnir fylgdarlausum ungmönnum sem hafa sótt um vernd í sveitarfélaginu. Börnum sem koma fylgdarlaus er boðið á 16 vikna námskeið í samvinnu við KVAN sem ætlað er að kenna þeim á íslenskt samfélag, tengja þau við skóla og aðstoða við fyrstu skrefin inn í skipulagt tólmundastarf og íþróttir.

Dregið hefur lítilliga úr umsóknum um vernd á Íslandi á tímum Covid. Alls voru 654 umsækjendur um vernd á árinu 2020 en 867 sóttu um árið 2019. Þá voru fleiri sem fengu jákvæða niðurstöðu í mál sín og voru 576 umsóknir samþykktar á árinu 2020. Af þeim voru þó nokkrir sem héldu kyrru fyrir í Hafnarfirði og eru nú um 45 fjölskyldur búsettar í Hafnarfirði sem hafa komið til landsins sem flóttamenn. Er það aukning um 20 fjölskyldur frá árinu 2019. Þá eru að meðaltali 75 manns í þjónustu deildarinnar á Norðurhelli og þar af eru börn 13 talsins.

Fjölmenning

Árið 2020 var fyrsta heila starfsár verkefnastjóra fjölmenningar sem er hálf stöðugildi á fjölskyldu- og barnamálasviði. Meginhlutverk verkefnastjóra er að styrkja og efla fjölmenningarsamfélag Hafnarfjarðar. Styðja við íbúa af erlendum uppruna, stuðla að öflugri tengingu við samfélagið, aukinn sýnileika og upplýsingagjöf sem nýtist í daglegu starfi. Verkefnastjóri vinnur í nánú samstarfi með öðrum starfsmönnum sviðsins og annar sviða. Árið 2020 var lögð áhersla á framboð er af þýddu efni á vef Hafnarfjarðar í samstarfi við þjónustu- og þróunarsvið. Einnig var opnuð Facebook síða á ensku, "Living

in Hafnarfjörður” sem verkefnastjóri fjölmennningar heldur úti og hefur upplýsingagjöf verið stórefld í gegnum þann miðil ásamt birtum fréttum á vefsíðu Hafnarfjarðar á ensku. Lögð er sérstök áhersla á þjónustu, viðburði og aðrar upplýsingar sem nýtist íbúum Hafnarfjarðar.

Fjölmeningarráð

Fjölmeningarráð Hafnarfjarðar hefur verið starfandi frá 2017. Nýtt fjölmeningarráð tók til starfa árið 2020. Fjölmeningarráðið er vettvangur samráðs bæjarbúa sem eru innflytjendur, félagasamtaka þeirra, atvinnulífs og bæjaryfirvalda og er virkur þátttakandi í allri stefnumörkun málaflokksins. Fjölmeningarráðið er ráðgefandi fyrir starfsemi Hafnarfjarðarkaupstaðar í málaflokknum og stuðlar að eflingu félagsauðs og kynningu á þjónustu bæjarstofnana til bæjarbúa sem eru innflytjendur. Ráðið fundar að jafnaði einu sinni í mánuði yfir vetrartímamann.

Barnvænt sveitarfélag

Á fundi bæjarstjórnar þann 7. desember 2016 var samþykkt að óska eftir samstarfi við UNICEF og Akureyrabæ við að innleiða Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna í allt sitt starf, reglur, samþykktir og stefnur til að uppfylla þær kröfur til að gerast Barnvænt samfélag og ná því markmiði að fá vottun vegna þessa og fól bæjarráði úrvinnslu þess og stofnun stýrihóps um verkefnið og erindisbréf samþykkt í bæjarráði 30. janúar 2020. Þann 1. september 2020 var starfsmaður ráðinn til þess að halda utan um verkefnið „Barnvænt sveitarfélag” í 30% stöðugildi og í október var stýrihópurinn fullmannaður og í honum sitja 16 einstaklingar. Í stýrihópnum eiga öll svið sinn fulltrúa auk fjölskylduráðs, fræðsluráðs, bæjarráðs, skipulags- og byggingarráðs og umhverfis- og framkvæmdarráðs. Ungmennaráð tilnefnir að auki fjögur ungmenni til þátttöku.

Helstu áherslur verkefnisins er að sveitarfélagið gerir Barnasáttmálann að rauðum þræði í allri starfsemi sinni. Sveitarfélagið notar Barnasáttmálann sem sérstakt gæðastjórnunarverkfæri á öllum sviðum og setur sér verklag við að meta áhrif ákvarðana og stefnumótunar á börn er tekið upp innan sveitarfélagsins.

Meginhlutverk stýrihópsins er að:

- Samræma og stýra innleiðingu Barnasáttmálans innan sveitarfélagsins.
- Hafa umsjón með kortlagningu á réttindum og velferð barna innan sveitarfélagsins og stýra samráðsvettvangi með börnum og ungmennum innan sveitarfélagsins.
- Meta þörf fyrir fræðslu um verkefnið og réttindi barna innan sveitarfélagsins.
- Gera aðgerðaáætlun sem byggir á gögnum sem safnað er í kortlagningunni, samráðsvettvangi með börnum og ungmennum og svörum sveitarfélagsins við gátlistum barnvænna sveitarfélaga.
- Fylgja eftir framkvæmd aðgerðaáætlunarinnar.
- Miðla upplýsingum um verkefnið og kynna aðgerðaáætlunina á auðlesnu formi fyrir börnum og ungmennum.
Skýrslugjöf og samskipti við UNICEF

Stýrihópurinn hélt tvo fundi árið 2020 og hóf kortlagningu.